

För kännedom:
Kommunfullmäktiges ledamöter
Partiernas gruppleddare

Till:
Kommunstyrelsen
Samtliga nämnder

Grundläggande granskning avseende styrelsens och nämndernas ansvarsutövande 2019

Kommunfullmäktige beslutar om mål och riktlinjer för verksamheten samt fastställer nämndernas organisation och verksamhetsformer. Kommunstyrelsen skall leda och samordna förvaltningen av kommunens angelägenheter samt ha uppsikt över nämndernas och företagens verksamhet. Nämnderna skall inom sina områden tillse att verksamheten bedrivs i enlighet med gällande mål, riktlinjer och föreskrifter samt utöva en tillräcklig intern kontroll över verksamheten.

Utgångspunkten för revisorernas årliga ansvarsprövning är nämndernas och styrelsens ansvar för att skapa förutsättningar för en ändamålsenlig och säker verksamhet genom *aktiva* beslut. För att kunna göra den slutliga revisionella bedömningen fordras även ett ställningstagande till såväl hur uppdraget har fullgjorts som resultatet i förhållande till fullmäktiges uppdrag.

Ansvarsutövande verksamhetsåret 2019

För 2019 års verksamhet har revisionen genomfört den årliga ansvarsutövandegranskningen med inriktning på om styrelsen och nämnderna vidtar tillräckliga åtgärder för att styra, följa upp och kontrollera tilldelat uppdrag. Granskningen är översiktlig till sin karaktär och fokuserar på styrelsens och nämndernas styrning och kontroll av verksamhet och ekonomi på ett övergripande plan. Granskningen har genomförts under perioden oktober - februari 2020.

Bedömning av ansvarsutövandet har skett dels utifrån en översiktlig protokoll- och dokumentationsgranskning med ett antal så kallade kontrollmoment, dels utifrån diskussion med respektive nämnd/styrelse. Vi har i diskussionerna även i viss utsträckning följt upp vidtagna åtgärder med anledning av de bedömningar och förslag vi lämnat vid tidigare genomförda granskningar.

Årets granskning visar att styrelsen och nämnderna i allt väsentligt bedriver en ändamålsenlig verksamhet med tillräcklig intern kontroll. Socialnämnden samt barn- och utbildningsnämnden bedöms inte helt bedriva sin verksamhet på ett ur ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt, då nämnderna visar ett ökande underskott för helåret.

Vi rekommenderar socialnämnden och barn- och utbildningsnämnden att tydliggöra information/rapportering vid nämndens sammanträden som föranleder till aktiva beslut för att nå fastställda mål. Vidare rekommenderar vi styrelsen och berörda nämnder att till antagen internkontrollplan upprätta en dokumenterad riskanalys samt att i den återrapportering som sker, utveckla analys av effekter.

Våra iakttagelser och bedömningar avseende styrelsens och nämndernas ansvarsutövande 2019 sammanfattas i föreliggande skrivelse och dess bilaga till respektive styrelse/nämnd.

Postadress

Gällivare kommun
982 81 GÄLLIVARE

Telefon

0970-8180 00

Telefax

0970-144 51

Bankgiro

754-1576

I granskningen, liksom vid upprättandet av denna skrivelse, har vi biträttats av sakkunniga från PwC.

Resultat

Kommunstyrelsen

Vår sammantagna bedömning är att styrelsen **i allt väsentligt** bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Vi bedömer att den interna kontrollen **i allt väsentligt** varit tillräcklig.

Vår bedömning baseras bl.a. på följande iakttagelser:

- Verksamhetsplan och internbudget finns antagna för verksamheterna, vilka innehåller mätbara mål. Planerna bedöms vara heltäckande.
- Protokollgranskning visar att styrelsen får löpande rapportering avseende verksamhet och ekonomi genom bl a. ärende- och budgetuppföljning. Rapportering innehåller måluppfyllelse och resultat, samt till viss del effekter.
- Åtterrapporering av beslut fattade på delegation tas upp löpande.
- En internkontrollplan har antagits. Internkontrollplanen uppges till viss del baseras på riskanalys. Riskanalysen finns inte dokumenterad.
- För verksamhetsmålen bedöms delvis måluppfyllelse nås.
- Styrelsen förväntas för helåret göra ett överskott i förhållande till budget.
- Verkställighet av beslut följs upp årligen. Vidare framgår av protokoll att det vid behov vidtas aktiva åtgärder i syfte att nå fastställda mål avseende verksamhet och ekonomi.

Av diskussion med styrelsen framgår bl.a. att:

- Det har genomförts en omorganisation där styrelsen fått fler verksamheter under sig. Verksamheterna har styrts om till att bli mer målstyrda, vilket upplevs resultera i en tydligare styrning även om målstyrningen måste implementeras längre ut i verksamheterna.
- Avseende styrelsens uppsiktspflicht visar socialnämnden på ett minskade underskott enligt ekonomisk uppföljning i november 2019 (dock prognostiserar nämnden ett ökande underskott för helåret). Nämnden har stora kostnader som ska hanteras utöver besparingsarbetet till 2021. Vidare uppges det finnas ett behov av att bevaka barn- och utbildningsnämnden.
- Kommande utmaningar är bl.a. kompetensförsörjning samt rådande samhällsomvandling.

Barn- och utbildningsnämnden

Vår sammantagna bedömning är att nämnden **i allt väsentligt** bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt, men **inte helt** från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Vi bedömer att den interna kontrollen **i allt väsentligt** har varit tillräcklig.

Vår bedömning baseras bl.a. på följande iakttagelser:

- Verksamhetsplan och internbudget har antagits av nämnden. Dokumenten anses vara heltäckande och innehåller mätbara mål.
- Rapportering av verksamhet och ekonomi sker löpande, även rapportering av beslut fattade på delegation.
- En internkontrollplan finns upprättad och är antagen. Planen baseras inte på en dokumenterad riskanalys.
- Av nämndens verksamhetsmål förväntas ett uppnås medan två av målen förväntas uppnås delvis. Nämnden prognostiserar ett underskott på ca för helåret.

- Nämnden följer delvis upp att beslutade åtgärder verkställs samt återrapporteras. För verksamheten framgår inte detta tydlig från protokoll, däremot får förvaltningen vid de flesta sammanträden uppdrag om åtgärder för att nå en ekonomi i balans.

Av diskussion med nämnden framgår bl.a. att:

- Nämndens ökande underskott uppges till stor del bero på höga vikariekostnader samt kostnader för skolskjuts. Vidare finns höga kostnader för Malmstaskolan. Nämnden avvaktar avseende åtgärder för att i samråd med kommunstyrelsen se över skolans framtid.
- Utöver ett behov av ökade resurser för att kunna klara utmaningar gällande personal, kostenheten, skolskjuts, samt kvalitetshöjande insatser (t.ex. elevhälsa) råder det brist på behöriga lärare vilket utgör en utmaning för framtida kompetensförsörjning.

Socialnämnden

Vår sammantagna bedömning är att nämnden **i allt väsentligt** bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt, men **inte helt** från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Vi bedömer att den interna kontrollen **i allt väsentligt** har varit tillräcklig.

Vår bedömning baseras bl.a. på följande iakttagelser:

- Verksamhetsplan och internbudget har antagits. Dokumenten bedöms som heltäckande och innehåller mätbara mål.
- Regelbunden rapportering sker avseende verksamhet och ekonomi. Rapporteringen bedöms i huvudsak vara heltäckande.
- Rapporteringen innefattar måluppfyllelse och resultat för ekonomi och verksamhet. Det finns utvecklingsbehov gällande att dokumentera analys av effekter.
- En internkontrollplan finns antagen. Planen baseras inte på en dokumenterad riskanalys.
- Av delårsrapport redovisas ett samlat resultat om delvis måluppfyllelse. För helåret beräknas en del av dessa uppnås. Per september prognostiserar nämnden ett ökande underskott om – 10 mkr för helåret (Enligt uppgift från träff med kommunstyrelsen visar nämnden per november ett minskande underskott om – 9 mkr).
- Granskningen visar att det delvis vidtas aktiva åtgärder för att nå fastställda mål, främst i delårsrapport samt verksamhetsberättelse.
- Av dokumentanalysen framgår att nämnden överlag är tydlig i sina uppdrag till förvaltning/verksamhet. I protokollen saknas dock en tidsram för genomförande och återrapportering.

Av diskussion med nämnden framgår bl.a. att:

- Det har pågått ett analysarbete av referenskostnader. Analysen har visat att det finns höga kostnader avseende SÄBO-beslut. Nämnden ser en lösning med att införa nya boendeformer, bl.a. trygghetsboende.
- De riskområden som identifierats avser läkemedelshantering (t.ex. nyckelfria läkemedelsskåp), personal- och kompetensförsörjning samt dokumentation (bristande språkkunskap).

Miljö-, bygg- och räddningsnämnden

Vår sammantagna bedömning är att nämnden **i allt väsentligt** bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt, och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Vi bedömer att den interna kontrollen har varit tillräcklig.

Vår bedömning baseras bl.a. på följande iakttagelser:

- Verksamhetsplan och internbudget är upprättade och antagna i nämnden, vilka innehåller mätbara mål samt bedöms vara heltäckande.
- Nämnden erhåller regelbundet rapportering avseende verksamhet och ekonomi. Återrapportering av beslut fattade på delegation ges vid varje sammanträde.
- Internkontrollplan har antagits. Det finns utvecklingsbehov avseende när och på vilket sätt uppföljning ska ske. Planen baseras på en dokumenterad riskanalys.
- Nämnden prognostiserar i delårsrapport per augusti 2019 måluppfyllelse för antagna verksamhetsmål. Vidare prognostiserar nämnden ett överskott för helåret.
- Av protokoll framgår det inte några särskilda uppdrag till förvaltningen. Vidare framgår det inte tydligt om information/rapportering skett som föranlett ett behov av aktiva åtgärder för att nå fastställda mål avseende verksamhet och ekonomi.

Av diskussion med nämnden framgår bl.a. att:

- Nämnden arbetar med att hantera aktuell tillsynsskuld, vilket uppges vara timmar som ska arbetas in kommande år.

Överförmyndarnämnden

Vår sammantagna bedömning är att nämnden **i allt väsentligt** bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt, och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Vi bedömer att den interna kontrollen **i allt väsentligt** har varit tillräcklig.

Vår bedömning baseras bl.a. på följande iakttagelser:

- Nämnden har antagit verksamhetsplan och internbudget för verksamheten. Planerna innehåller mål och bedöms som heltäckande.
- Rapportering av verksamhet och ekonomi är en stående punkt vid nämndens sammanträden. Rapporteringen inkluderar måluppfyllelse och resultat. Det finns utvecklingsbehov av att dokumentera analys av effekter.
- Internkontrollplan finns antagen. Planen baseras inte på en dokumenterad riskanalys.
- Nämnden bedöms nå måluppfyllelse avseende verksamhetens mål. För helåret prognostiseras ett överskott.
- Av protokoll framgår vem som ska göra vad, men inte alltid när genomförandet ska vara klart. Det framgår dock tydligt den information/rapportering skett som föranlett ett behov av aktiva åtgärder för att nå fastställda mål avseende verksamheten.

Av diskussion med nämnden framgår bl.a. att:

- Det kommer fortsatt att finnas utmaningar med att kunna behålla och hitta nya ställföreträdare (godemän och förvaltare), samt att dessa erhåller utbildning.

Avslutning

Inom ramen för vår årliga granskning kommer vi följa styrelsens och nämndernas utvecklingsarbete i bland annat de avseenden som noterats som förbättrings- och utvecklingsområden ovan.

För revisorerna i Gällivare kommun

Christer Nordmark, ordf.

Eko Nilsson, v ordf.

Bilagor: PM Ansvarsutövande för respektive styrelse/nämnd, PwC, 2019